

Poština plačana v gotovini.

26

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo Čebelarskega
društva za Slovenijo

1923

Številka 5.

Ysebina:

<p>Čebelarstva navodila za začetnike (junij, julij) 65</p> <p>Pripombe k članku „Čebelarjenje na med“ 66</p> <p>Rešetka z ločilom in begalnica . . . 67</p> <p>Begalnica za čebelnjak 68</p> <p>Volk in pajek 69</p> <p>Obnove stare matice v A. Ž. panju . . 70</p>	<p>Spomin ob pedesetletnici mojega čebelarstva 72</p> <p>† Baron I. Rothschild-Ravenegg . . . 73</p> <p>Opazovalne postaje (tabela) 74</p> <p>Čuden slučaj 75</p> <p>Malajski lovci na med 76</p> <p>Vesti iz podružnic 76</p> <p>Drobiž 77</p>
--	---

Uredniška listnica.

G. M. Č. iz M. Vaše mnenje o tolmačenju čebelarstva zakona, ozir. tolmačenje dotičnega § o udomačenih živalih menda ne bo popolnoma pravo. Zadevo bomo skušali končno veljavno pojasniti v prihodnji številki. Sicer smo pa mnenja, da je tako razglabljanje brez posebnega praktičnega pomena. — G. A. I. iz St. pri H. Na Vaše pismo v zadevi brezalkoholne medicine, bi Vam bili odgovorili že davno, ako bi bila pri nas taka pijača obi-

čajna. Žalibog, da sega vse raje po alkoholu. Vsekako je pa Vaša namera vse hvalevredna. Na vsak način bomo skušali priobčiti v prihodnji številki recept, ki bi ustrezal Vaši želji. Povedati moramo pa že vnaprej, da taka pijača ne bo stanovitna, in se ne bo dala shranjevati v sodih in točiti kakor vino, ampak se bo morala skuhati za vsak slučaj posebej ali pa jo bo treba shranjevati v steklenicah, kjer bo morala biti sterilizirana.

Naprodaj

imam 30–40 kranjčev z mladimi maticami, še dobro založenih z medom. Cena po dogovoru. **Ivan Soklič**, Pod Sv. Trojico št. 21. Pošta Dobkrtina pri Domžalah.

Naprodaj

imam 8 skoro novih **Dadant-Albertijevih** praznih panjev po nizki ceni. **IVAN BOLE**, Zalog, postaja.

Važne gospodarske knjige.

Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, pojasnjena s 25 barvanimi in 92 slikami v besedilu. Priredil **MARTIN HUMEK**, višji sadjarski nadzornik. Cena vezani knjigi Din 120.—. Tudi ta knjiga prekaša vsa pričakovanja; mnogostransko in pregledno razdeljena tvarina je tiskana na 420 straneh, 25 umetniških tabel v barvotisku, vezava in vsa oprema je tako okusna, da je posebno v današnjih časih nismo več vajeni.

Slovenska kuharica. VELIKA IZDAJA z mnogimi slikami v besedilu in več barvanimi tabelami. Sedma izpopolnjena in pomnožena izdaja. Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Cena okusno opremljeni knjigi, vezani v celo platno, Din 220.—.

Obširna knjiga obsega nad 700 strani besedila s slikami in 33 tabel na umetniškem papirju v barvotisku. Tabele nudijo 193 krasnih slik v naravnih barvah, ki jih je izvršil ravnatelj Dragotin Humek, reproducirala pa domača tiskarna. Poglavlje o gobah, njih najdiščih, uporabi in poznavanju je napisal Ante Beg. Niti bogato nemško slovstvo ne premore tako obširne in bogato opremljene kuhinjske knjige.

Vsled bogate vsebine in velikega števila umetniških prilog v barvotisku je imelo založništvo za obe knjigi ogromne nabavne stroške in je prodajna cena obeh knjig za današnje razmere skrajno nizka in vsled tega samo začasna. Zaradi visoke obrestne mere, more zadržati založništvo te dve ceni najdalje do konca avgusta t. l., nakar se obe knjigi podražita vsaj za polovico sedanje cene.

Sadje v gospodinjstvu. Navod o ravnanju s sadjem, sadni uporabi in o konzerviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinjstvo in dekleta priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik, s 13 barvanimi prilogami in 42 slikami. Cena za to lepo novo knjigo znaša Din 30.—.

Sadno vino ali sadjevec. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik. Ta knjiga spopolnjuje prvo in velja Din 20.—.

Breskev in marelica. Navodila, kako ju vzgajamo in oskrbujemo. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik. Cena za to novo knjigo, ki podaja nasvete, kako gojiti ti dve najplemenitejši sadni vrsti ki nudita velik uspeh in dobiček, znaša Din 12.—.

Nauk o čebelarstvu. A. Jansa. Novi natis priredil F. Rojina z dodatkom ALBERTIJEV-ŽNIDERŠIČEV PANJ in kako v njem čebelarimo, priredil M. Humek višji sadjarski nadzornik. Cena za knjigo, ki temeljito seznanja čebelarje, kako postopati s kranjčji in kako čebelariti v novem modernem panju, znaša Din 24.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.
Urejuje M. HUMEK, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani, Tobačna ulica 21.

Letnik XXVI.

V Ljubljani, dne 31. maja 1923.

Štev. 5.

čebelarska navodila za začetnike (junij, julij).

Ivan Šmajdek — Krtina.

Kakor kaže, nas bo mesec maj zelo prevaril. Medišča bi se morala polniti z medom, plodišča z zalogo. A narava je skoraj popolnoma odpovedala. Kdor je skrbno pital svoje čebele, si je plodišče precej napolnil z zalogo in če ni prevesil, so mu čebele tudi rojile, a izrojence je brez medu, roj nima bere; tako ima namesto enega, sedaj dva reveža. Kdor je pa prevesil in skrbi, da panji niso gladni, se mu panjovi polnijo s čebelami, dobil bo sicer kasneje a močne roje, kateri bodo tudi ob slabejši paši plodišča skoraj dodelali.

Koncem maja in začetkom junija je po naših krajih izvečine najboljša paša. Kdor ni pustil svojih čebel popolnoma izrojiti, bo junija gotovo točil. Navadno se med odvzema čebelam med košnjo ali po košnji. Čebelar-začetnik, glej, kaj in koliko boš odvezel! Premisli, da hočejo čebele še tudi živeti, in da zaleganje v panju ne preneha popolnoma, četudi je paša prenehala. Pustiti jim moraš vsaj toliko, da si brez skrbi do prve prihodnje paše, ki je ponekod že začetkom julija na pravem kostanju, drugod pa šele ob ajdi. Pravi blagoslov je pa, kjer ti polnijo medišča iz jelke.

Pri odvezemanju se plodišč dotakni le v toliko, da se prepričaš, ako je v njih

kaj medene zaloge; ker le medišča so tvoja, a plodišče je čebelno. Čebele v tem času zelo rade nanosijo med samo v medišča, plodišče je pa polno zaloge in obnožine, a medu tako malo, da bi se mogle z njim preživeti komaj nekaj dni. Zato bi jim morali v mediščih pustiti toliko, da bi zadostovalo do ajde, to je 6 do 8 kg medu. To dosežeš že s tem, ako točiš samo satove, ki so vsaj na polovico zadelani, ostale pa pustiš čebelam. Nezadelanega medu ne toči, ker še ni goden in se ti potem pokvari. Ob dobri jelkini paši na jelki se ti polnijo satovi tako hitro, da sučeš točilo vsak teden, in moraš paziti, da predolgo ne čakaš z izmetavanjem, ker jelkin med se jako hitro zgosti in ti pozneje ne gre ven.

Pri izmetavanju pomni to-le:

Pri delu morata biti vsaj dva, eden jemlje satje iz medišč, drugi izmetava. (Pravzaprav bi morali biti najmanj trije: eden odvzema satje, drugi odkriva pokrite sate, tretji pa toči. Le na tak način gre delo hitro od rok. Op. ured.)

Izmetavaj še toplo satje, ker ti laže izteka in se med hitreje čisti.

Izmetano satje vračaj takoj v medišča. Izmetalnico začni vrteti počasi in polagoma hitreje. Zadostuje, da zavrtiš vsako stran sata 8 do 10 krat.

Med naj ti teče v posodo skozi dvojna sita, da se sproti čisti. Zelo pripravne posode za čiščenje medu z dvojnimi sitom dobiš pri društvu v Ljubljani.

Če ni takrat, ko točiš, nikake paše, pazi na ropanje; zato toči v prostoru, kamor čebele ne morejo.

Da ti izmetalnica lepo teče, namaži železne dele, ki se drgnejo, s finim strojnimi oljem, a pazi, da ti ne pride v med.

Pri vsem delu bodi snažen; da ne bo vse, kar primeš, medeno, zato imej pripravljeno posodo z vodo in čisto brisalco, da si sproti z medom namazane roke umiješ in obrišeš.

Ko si potočil, točilo lepo s čisto vodo osnaži in posuši; ne pusti ga do prihodnjega izmetavanja, da se ti med na njem kisa in potem vse prisuši.

V mesecu juliju bo v nekaterih krajih tudi bera iz pravega kostanja. Zopet bodo vrtili. Blagor jim!

V juliju pa začni s setvijo ajde tudi čebele pripravljati na ajdovo pašo. Le močni panji bodo nanosili dovolj za zimo. Zato jih tudi v tem času špekulativno pitaj, kot je opisano v navodilih 3. številke. Zadostuje pa sedaj to pitanje na vsake 3 do 4 dni.

Pazi, da ne povzročiš ropanja! Ropanje se prične navadno pri brezmatičnih panjih. Pravočasno preglej, če so vse mlade matice oplojene, kar boš najlaže spoznal po zalegi.

Sedaj je čas, da si preskrbiš nekaj matic v zalogo. Preberi dobro zadnja dva članka o vzgoji, oziroma o vzreji matic v zadnji številki »Čebelarja«. Kar se ti zdi najbolj prikladno, to uporabi.

Pripombe k članku »čebelarjenje na med«.*

Dr. Šime Matejčić — Trst.

Intenzivni način čebelarjenja na med se more proizvajati samo v onih krajih, kjer je na leto vsaj ena glavna izdatna paša. Tam je mogoče čebelariti po opisanih pravilih in pa pod pogojem, da čebelar pogodi pravi čas za dotične operacije. Pripomniti moram, da je način združevanja prikladen za kraje, ki imajo glavno pašo spomladi, dočim je za kraje s poletno glavno pašo boljši način ojačevanja. Ako bi namreč v tako kasni dobi narejali roje, bi se ne mogli zaradi običajne poletne suše dovolj okrepiti do jeseni. Tisti kraji pa, ki se ne morejo izkazati s kako izdatno, najsibode tudi kratko pašo, kjer nasprotno traja skromna paša enakomerno skozi dolgo dobo, niso primerni za opisano načina čebelarjenja. Za take kraje bi priporočal posebni način ojačevanja z dvakratnim omejevanjem zalege, ki bi se lahko imenoval »protiojačevanje«.

Panj z mediščem imenujemo medovnjak, onemu, ki ga predstavljamo in smo

mu vzeli matico, recimo pa ojačevalec. Najprej izvršimo ojačevanje po onem že opisanem načinu. (Glej št. 4. str. 50!) Prilичno čez mesec dni bo imel ojačevalec že sprašeno matico. Sedaj ponovimo ojačevanje, toda ne več po opisanem načinu, ampak obratno. Z dosedanjega medovnjaka preložimo medišče na ojačevalca in bivši medovnjak, ki smo mu vzeli medišče, postavimo na drugo stran bivšega ojačevalca, ki je sedaj prevzel vlogo medovnjaka. Ob enem odstranimo iz bivšega medovnjaka matico. Dobro je tudi, ako vzamemo iz njega par satov, ter otresemo vse čebele pred žrelo novega medovnjaka. S tem postopanjem dosežemo dolgotrajno omejevanje zalege, preprečimo čezmerno uporabo medu in povečamo v krajih, kjer je mršava paša, zalogo medu v medišču v korist umnega čebelarja.

* V prihodnji številki opišemo panj, ki bi bil urejen po načelih g. pisca in primeren za ta način čebelarjenja. (Op. uredn.)

Rešetka z ločilom in begalnica.

A. Žnideršič — Il. Bistrica.

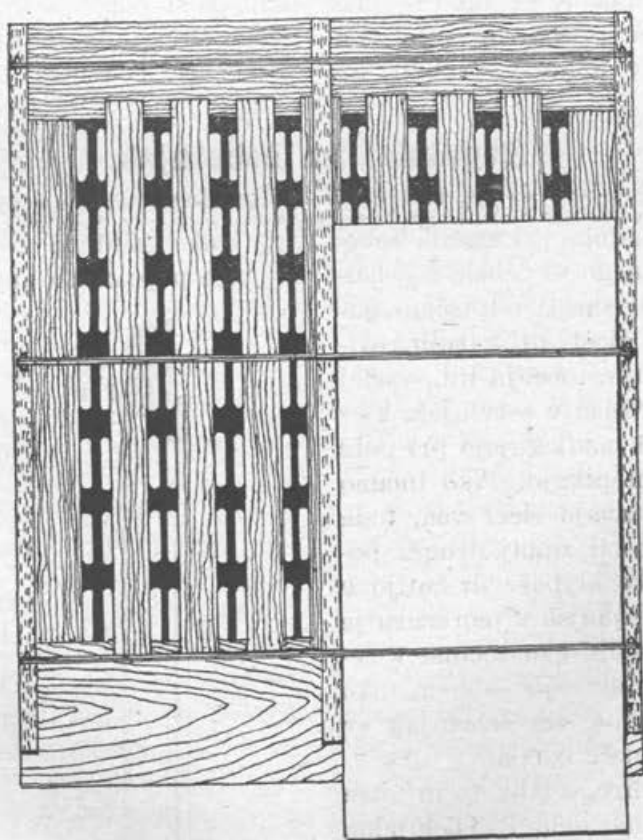
Znano je, da uporabljajo ameriški čebelarji neko pripravo, s katero dosežejo, da zapuste čebele medišče tedaj, ko hoče čebelar točiti med. Ta priprava obstoji iz deske, ki jo vložijo med medišče in plodišče, tako da ločijo čebele v medišču od svoje matice. V sredi deske je vdolana takozvana begalnica, ki ima štiri ozke odprtine z vzmetmi. Te dopuščajo, da grede čebele navzdol, branijo jim pa da bi se zopet vračale. Priznati moramo, da ni noben panj za to pripravo tako primeren, kakor baš ameriški. Na predvečer tistega dne, ko hoče čebelar točiti med, gre s pomočnikom od panja do panja, ki stojijo

na prostem. Eden privzdiguje medišče, drugi puhne nekoliko dima na čebele in polaga deske z begalnicami na plodišča. Drugi dan so medišča brez čebel. Z dvo-kolnico, ki ima spredaj dve rogovili, pobira potem medišča raz plodišča in jih prevažajo v točilnico.

Med Nemci se ta priprava ni mogla prav udomačiti. Šele s Kuntzschem, ki jo je na svojih potovanjih po Ameriki preizkusil, se je zopet vzbudilo zanimanje za njo.

Pridejana slika nam kaže tako pripravo za A. Ž. panj. Čitateljem „Čebelarja“ bo znano, da sem pred nekaj leti

Rešetka z ločilom.

opisal v tem listu neko pripravo, takozvano „žlebičje“ za A. Ž. panj. Razen drugih ima žlebičje tudi to prednost, da z leseno rešetko, iz katere obstoji, izpolnjuje prostor med satniki plodišča in me-

dišča, zaradi tega ne napravljajo čebele tam nikakih ali prav malo prezidkov. Oto Alberti, sin iznajditelja našega panja, je priredil to leseno rešetko, — potem ko sem jo opisal v nemškem listu — takoj za

svoj panj, in sicer s tem, da je nanjo pritrtil železne drogeve, kakor jih mi uporabljamo v A. Ž. panjih. Uporablja jo pa tudi z ločilom v enako svrhu, o kateri danes pišem.

Rešetka z ločilom, kakor hočemo to pripravo imenovati (glej sliko!) — obstoji iz okvirja, ki ima na spodnji strani pribito matično rešetko. V tem okvirju so pritrjene podolžne lesene letvice tako, da pridejo, ko je rešetka v panju, ravno med satnike medišča in plodišča ter puščajo odprte gornje in spodnje ulice med satjem.

Na gornji strani podolžnih letev okvirja sta pribiti na zunanjem robu dve ožji letvici, na katerih ležijo pritrjene železne palice, ki imajo nositi satnike. Da se nam palice ne šibe, pribijemo še tako letvico na srednjo letev okvirja. S temi letvicami smo dvignili palice toliko nad okvir, da

moremo pod nje utakniti dve ločilni deski, ki sta ali leseni, iz asfalta, ruberoida ali pločevine. Ako uporabljamo debelejšo žico, ki se ne šibi, opustimo lahko srednjo podolžno letvico in rabimo le eno ločilno desko, seveda tako veliko, da pokrije celo rešetko.

Čebele, ki smo jih na ta način ločili od njihove matice, postanejo čez nekoliko časa nemirne, in ako jim odpremo žrelo v medišču, preselijo se v par urah skozi žrelo v plodišče. Ko hočemo odvzeti med, najdemo le nekaj mladice po satju, ki jih z lahkoto ometemo. Ko ni paše, moramo na žrelo nataktniti begalnico, da nam ne zaidejo roparice v medišče v škodo. Drugače pa lahko izhajamo brez begalnice. V takem času riporočamo tudi, da se poberejo ločila, to je, da se čebelam zopet odpro medišča — seveda vselej šele pod noč.

Begalnica za čebelnjak.

M. H u m e k — Ljubljana.

Ni je večje nadloge pri raznih čebelarstvih opravilih, nego so čebele v čebelnjaku. Kadarkoli namreč odpiramo panje za dalje časa, zlasti pri raznih revizijah, pri prevešanju, točenju itd., vselej zleti več ali manj čebel v čebelnjak, kjer čebelarja motijo in nadlegujejo pri delu in po nepotrebnem pikajo. Ako imamo okna odprta, odletavajo sicer ven, toda za to pa prihajajo od zunaj druge, posebno ob dobah, ko ni paše in čutijo v čebelnjaku med. Najhujše v tem oziru je pri odvzemanju medu, ako točimo v čebelnjaku. V takem slučaju se žival tako razdraži, da je kmalu ves čebelnjak »v ognju«, ki se ne poleže izlepa.

Kdor hoče v miru, z lahkoto in hitro opravljati omenjena dela v čebelnjaku, mora najprej skrbeti, da je čebelnjak tako dobro zaprt, da čebele ne morejo nikjer od zunaj vanj. Panji naj bodo tesno zloženi drug vrh drugega in drug poleg drugega. Vse špranje med panji in vse odprtine ob straneh ali vrh panjev

naj bodo založene z deskami ali kako drugače popolnoma zaprte. Okna pa pri-

**Amerikanska
begalnica
na okna.**

O okno znotraj čebelnjaka.

M mreža, ki drži čebele.

I izlet.

redimo tako, da žival lahko odletava iz čebelnjaka, od zunaj pa ne more pogoditi

nazaj. To prav lahko dosežemo z ameriškansko begalnico.

Vzemimo gosto mrežo, kakor jo uporabljamo pri A-Ž panjih, ki naj bo na vse strani nekaj centimetrov večja nego je okvir od okna. V slučaju, da se okna odpirajo navznotraj, pribijemo to mrežo kar za stalno na zunanji strani oknovega okvirja in sicer samo spodaj in obobeh straneh. Zgoraj naj pa moli za kakih 10 cm nad oknovno odprtino. Tu je pa ne pribijemo, ampak jo nekoliko privijemo v polkrogu na ven, tako, da pustimo med njo in oknovim okvirjem 8—10 mm široko špranjo po celi oknovi širini, kakor je razvidno iz pričujočega prereza.

Čebele, ki izlete iz panjev v čebelnjak, sicer ne morejo skozi zamreženo

okno naravnost na plano, plezajo pa po mreži do vrha in pridejo naposled skozi špranjo nad oknom na prosto. Zunanje čebele pa, ki tišče v čebelnjak, skušajo priti vanj le naravnost skozi mrežo, kar pa se jim seveda ne posreči, ker je pregosta. Špranje nad oknom pa ne pogodijo izlepa, ako je prirejena pravilno in sicer vsaj par centimetrov nad oknom. (V pričujočem narisku je mreža zavita nekoliko prenizko.)

Kjer se odpirajo okna na ven, pa ne moremo pribiti mreže naravnost na oknov okvir, ker potem ne bi mogli zapirati oken. V tem slučaju vdelamo mrežo v poseben okvir, ki ga vselej, ko hočemo delati v čebelnjaku, vtaknemo v odprto okno.

Volk in pajek.

V. S. Jarenina.

Ne mislim pripovedovati basni o volku in pajku, temveč povedati hočem nekaj o čebelnem volku.

Čebelni volk, ki pa je v naših krajih precej redek, je nekoliko večji od ose in manjši od sršena. Preprosti čebelar ga navadno zamenja z oso. Tudi ga prištevamo k osam. Ves je rumen s črnimi trikotnimi pegami. Ne živi pa kakor osa in sršen v družbi in ne stavi satovja, temveč samica zvrta v zemljo, na suhem, peščenem, prisojnem obrežju, do 1 dm dolge rove. Konec rova je nekoliko razširjen in semkaj položi eno jajčece. Iz tega jajčeca se kmalu izvali ličinka (črvič), ki se hrani samo s čebelnim mesom. Takšnih rovov naredi samica več in vsakemu črvičku priloži 5 do 6 umorjanih čebel. Čebele pobira najraje na paši raz cvetje. Pa tudi do panja se neredko predrzne ter odnese počivačo čebelico z brade. Celó od roja, ki je visel na drevesu, je odnesel čebelo. Čebelni volk se spusti na čebelo nepričakovano, kakor kragulj na piščice. Zgrabi jo s svojimi močnimi, dolgimi nogami ter ji zasedi svoje strupeno želo, katero pa čebele

ne umori, temveč samo omami, da otrpne. Mrtve čebele bi se mu v poletnem času pri ličinki prehitro pokvarile in bi ne bile užitne. Včasih je boj med čebelo in volkom zelo hud in dostikrat konča tudi s smrtjo roparja. Vendar večinoma podležejo čebele, kajti ropar je v svojem poslu izurjen in tudi močnejši.

Ker čebelni volk leže svoja jajca skoraj skozi dva meseca, je čebelarju lahko zelo škodljiv, posebno če se jih je vgnездilo v bližini večje število.

Drugi krvoločnež je neki pajek, ki pa ne plete mreže. Pajki, ki plete mreže, so prej koristni nego škodljivi; kajti skrben čebelar ne trpi pajčevine pri izletih in na mestih, kamor prihajajo njegove ljubljenske. Če pa je mrža v kakšnem temnem kotu, si lahko zadovoljen. Čebele itak ne pridejo tja, pač pa večče in drug škodljiv mrčes.

Meseca junija vidimo pogosto na vrtu prav malega, lepo pisanega pajka. To je tomiz. Tomiz ni velik. Skoraj trikrat manjši od čebele. Mreže ne plete, ker porabi najbrž vse predivo, ki ga ima v telesu,

za napravo mrežice, v katero polaga svoja jajčeca. Človek bi skoraj ne verjel, da je ta mali pajek čebelam smrtno nevaren. Pa vendar najdeš obilokrat čebelo na cvetu mrtvo. Krila jej visijo navzdol in jeziček je iztegnjen. To je delo tomizovo. Le preišči cvet ali bližnjo okolico, gotovo najdeš hudodelca!

Slavni francoski naravoslovec Fabre je delal poskuse s čebelami in tomizom. Na cvetoch grmiček materne dušice ali travniškega timijana je vbrezgnil nekaj kapljic medu. Na cvet je del tomiza in štiri čebele. Vse je poveznil z mrežastim poveznikom. Čebele se niso prav nič bale nevarne družčine. Mirno so srkale nastavljen med. V bližini medene kapljice pa je sedel pajek. Prve štiri noge je iztegnil ter bil tako pripravljen za napad. Ko se mu je če-

belica približala, je urno skočil nanjo ter jo zgrabil s čeljustmi za rob krila, z nogami pa se je nerodno oklenil njenega telesa. Kmalu pa je izpustil krilo in zasadil svoje čeljusti v tilnik uboge žrtve. Učinek njegovega ugriza je za čebelo grozovit. Tomiz ima namreč konice svojih klešč zvezane z neko strupeno žlezo (primerjaj gadjji zob!) in pri ugrizu izlije v rano iz vsake žleze kapljico strupa. Parkrat se čebela krčevito strese in po njej je. Pajek ji polagoma izsesa kri. Za preprosto človeško oko je pa taka čebelica brez vsake rane in človek bi mislil, da je od starosti onemogla in umrla sredi svojega dela.

Čebelni volk in tomiz čebelarstvu sicer nista nevarna, vendar sta velika neprijatelja naše „muhe“. Zato je dobro, če ju poznamo.

Obnova stare matice v A. ž. panju.

S. Savski.

Dobra zdrava matica je žarišče cele čebelne družine; od dobre matice predvsem zavisi razvoj panja, po njej se ravna donos medu, če je za čebelarjenje količkaj ugodna letina. Ker pa matica s starostjo peša oziroma njena plodovitost ponehava ter je po raznih čebelarskih strokovnjakih dokazano in tudi iz prakse splošno znano, da je matica najbolj plodovita v prvem in deloma tudi še v drugem letu svoje starosti, nastane za umnega čebelarja, ki čebelarji v modernih panjih s premakljivim satjem, poleg nebroj drugih vprašanj, ki mu jih nudi skrivnostno čebelno življenje, predvsem vprašanje: *K a k o n a d o m e s t i t i v m o d e r n e m p a n j u s t a r o m a t i c o ?* Pravilno in smotreno postopanje pri rešitvi tega vprašanja je za vsakga čebelarja, ki hoče korakati vsporedno s tokom časa, velike važnosti za nadaljni razvoj njegovih družin in odločilno za uspehe, ki jih vsakdo pričakuje od svojih čebel, zlasti pa odločilno za začetnike, ki še nimajo dovolj izkustev in ne poznajo dovolj čebelnega skrivnostnega življenja.

Marsikdo naših čebelarjev bo morda glede vprašanja, kako nadomestiti staro matico z novo, že oprášeno in izborne kakovosti, zmajal z glavo rekoč: Čemu neki nadomestiti matico, saj se sama izmenja pri rojenju, drugi se bodo zopet nekoliko namuzati, češ, to je vendar vsakemu količkaj naprednemu čebelarju znano. Dobro! Prvim naj služi v pojasnilo, da napreden čebelar stremi za omejitvijo naravnih rojev, ker je rojenje predvsem škodljivo za gospodarsko vrednost čebelne družine, ki sloni v prvi vrsti na številu čebel-delavk in pa ker rojenje za obnovitev matice sploh ni neobhodno potrebno, kar nam izpričuje takozvana „tiha izmenjava“ matice. Drugim pa, ki imajo o nadomeščanju stare matice z novo že večletne izkušnje, bodi načeto vprašanje v bodrilo, da te izkušnje objavijo v našem glasilu, da se dožene, kateri način izmenjave matice je najbolj praktičen ter vodi najhitreje in najbolj gotovo do zaželjenega uspeha.

Da je staro matico mogoče nadomestiti na razne načine, to je vsakemu količ-

kaj večjemu čebelarju splošno znano. Najpreprostejši način je — po mojem mišljenju — vsekakor ta, da se stara matica uniči in se prepusti panju, da si iz mlade zalege vzgoji sam novo matico. Pri tem enostavnem načinu nadomestitve matice pa nastane daljši odmor v razvoju čebelne družine, ker je panj najmanj tri tedne brez oprasene matice. Zaradi tega ta način nikakor ni priporočljiv naprednemu čebelarju.

Drugi zopet nadomeste staro matico na ta način, da vcepijo panju potem ko odstranijo staro matico, vsaj dva zadelana matičnika, ki jih vzamejo kaki drugi — seveda najboljši — čebelni družini. Ta način je že bolj priporočljiv, že zaradi tega, ker je pri tem čebelarju dana možnost, da si odbere matico po svoji volji iz najboljše družine. Ima pa v mnogih slučajih to slabo stran, da čebele vcepljene matičnike izgrizejo in si iz lastne zalege zastavijo večje število matičnikov. Poleg tega pa izkušnja uči, da matica iz vcepljenega matičnika ne gre prej na praho, dokler ni izležena povečini vsa čebelna zalega v dotičnem panju. Tudi pri tem načinu nastane tedaj daljši odmor v razvoju dotične družine, če tudi je morda za približno teden dni krajši nego pri prvo opisanem načinu.

Tretji način za izmenjavo matice je ta, da se pri pomladanskem prevešanju pri napol ali docela pokriti matični rešetki odpre žrelo medišča. To ima za posledico, da si čebele vzgoje v medišču mlado matico. Ko je oprasena in začne zalegati, združimo medišče s plodiščem, potem ko odstranimo matico v plodišču. Ta način je bojda zelo uspešen, ima pa nedostatek, da ni v slučaju dobre pomladanske paše mogoče točiti medu, ker imamo spodaj in deloma tudi zgoraj zalego in ker tudi donos ne more biti tako velik zbog dveh družin v enem panju.

Četrty način pa obstoji v dodajanju mladih oprasjenih matic, ki smo jih odbral:

iz najboljših družin in jih vzgojili v posebnih panjih, zvanih prašilnikih. Po odstranitvi stare matice, ki se izvrši navadno jutraj, dodamo mlado matico panju še istega dne na večer v matični kletki. To bi bila za čebelarje vsekakor najugodnejša zamena stare matice, predvsem že iz razloga, ker v zaleganju ne nastane nikak presledek. Žalibog pa izkušnja uči, da se taka izmenjava v največ slučajih, zlasti tekom poletja, počenši z majem, ne posreči, ampak da čebele dodano matico, čim jo oprostite iz matične kletke, umore ter si nastavijo matičnike iz lastne zalege. Ta način izmenjave se najboljše in skoro v vsakem slučaju obnese le v rani pomladi; tedaj pa čebelarji navadno nimajo za izmenjavo razpoložljivih mladih matic iz prejšnjega leta. Nekoliko lažje in uspešneje je dodajanje izprašenih mladih matic na ta način, da matice ne dodamo prej, dokler ni vsa zalega stare matice že pokrita, medtem nastavljene matičnike pa izrežemo. Za drag denar kupljene matice, posebno dobrih svojstev, pa ni dodajati niti na en ali drugi zgoraj opisani način, ampak le umetnemu roju, ker čebelar vendarle nikoli ni gotov, da se mu izmena posreči.

Našteli smo nekaj najbolj znanih in uporabljivih načinov nadomeščanja starih matic. Našim čebelarjem bo gotovo v veliko korist in vspodbudo, če se oglasijo stari in izkušeni čebelarji s primernimi navodili, katera vodijo najzanesljivejše in v najkrajšem času do zaželjenega uspeha, upoštevajoč pri tem, da je gojenje mladih matic v posebnih matičnjakih odnosno prašilnikih pri nas še prav malo razorana ledina.

G. pisca in druge interesente opozarjamo na tozadevne članke v zadnji številki „Slovenskega Čebelarja“. Jako koristno bi tudi bilo, ko bi izkušeni čebelarji podali svoje mnenje posebno o vprašanju izmenjave same brez ozira na vzrejo. (Op. uredni.)

Spomini ob petdesetletnici mojega čebelarstva.

J. Sajevec — Stara vas pri Postojni.

Kupil sem bil leta 1873. marca meseca od nekega starega čebelarja — pisal se je Križaj — v Zagonu dva panjiča čebel. Bila sta res prava kranjička, ker sta oba z vsem skupaj tehtala 49 starih funtov. Dal zem zanja 10 goldinarjev. Ker pa je bil mož pošten, mi je obljubil, da mi bo dal še en roj povrhu v slučaju, ako ne bi kateri panj rojil. Bila pa je tisto leto ugodna spomlad in sem dobil 26. maja prvi roj. Oj, kakšno veselje je bilo že tisti dan pri hiši! Ta panj mi je dal potem še dva roja. Drugi panj mi je dal tudi dva roja. Tako sem bil v jeseni že posestnik sedmih panjev. To je bilo že bogastvo! Vseh sedem mi je zimo srečno prestalo. Drugo leto se mi je število panjev pomnožilo od 7 na 17. In tako je šlo samo iz tistih dveh panjičev neprestano naprej do današnjega dne.

Čebelaril sem do leta 1900 s kranjiči; le nekaj je bilo dziezonovanih s preprostimi remeljci.

Ko sem pa leta 1900 dobil v dar od Slov. čebelarskega društva en Gerstungov panj, se mi je veselje do čebelarstva na novo poživilo. V malo letih je bilo že 40 Gerstungovih panjev v čebelnjaku. Med tem časom se je pa jel širiti naš A. Ž. panj, s katerim se pa nisem mogel sprijazniti dolgo časa. Šele potem, ko sem slišal pri naprednih čebelarjih omenjeni panj hvaliti, posebno pa, ko sem bral leta 1910 v 2. št. „Slov. Čebelarja“ opis tega panja od slavnega čebelarja g. A. Žnideršiča „Moj panj in način mojega čebelarenja“, sem bil takoj na jasnem, da mora ta panj nekaj pomeniti. Takoj sem si po originalnih slikah, ki se nahajajo v omenjeni številki „Slov. Čebelarja“, napravil za poskušnjo dva A. Ž. panja, katera sta se mi takoj prvo leto tako priljubila, da sem sklenil po možnosti vse dosedanje panje zavreči in čebelariti le z A. Ž. panji. Z veliko vnemo sem se zopet poprijel dela in danes čez 12 let zija (kakor pravi G. Ažič) 75 močnih A. Ž. panjev iz mojega čebelnjaka.

Od tega panja me nobena nova iznajdba več ne premakne, tudi ko bi bil mlad. Spremenil nisem drugega nego brade in pa, da so palice namesto v stranice, pritrjene na matično rešetko. Z vso drugo izpremembo, posebno z žlebičevjem, se panj le kvari.

V dolgi dobi 50 let sem preživel marsikatero veselo uro pred čebelnjakom, posebno ob nedeljah, ko je prišlo več sosednih čebelarjev k mojemu čebelnjaku v vas, ni hotelo biti konca govorjenja in šaljivih dovtipov; vedno je bil čas prekratek. Pa tudi v gospodarskem oziru se je precej napredovalo, kajti dokupilo se je med tem časom več parcelic in parcel. In zato se imam Bogu in ljubim čebelicam zahvaliti. Dasiravno tudi neprijetnosti ni manjkalo, posebno v slabih letinah, ko je bilo treba čebele prevažati proti Sežani na ajdovo pašo, spomladi pa v Vipavo na vresje.

Posebno občutno škodo in nesrečo pri čebelah sem imel dvakrat. Leta 1898 sem imel 30 za gnilobo bolnih panjev, katere sem pital z nekim slabim medom. Obolele čebele in satovje sem uničil, panje pa s sublimatom razkužil. Zdrave so ostale le one, ki so bile čez zimo v Vipavi na paši. Ker pa je bilo leto 1898 izredno medeno, se je škoda razmeramo kmalu poravnala.

Drugo še večjo nesrečo pri čebelah sem imel leta 1921—1922. Čebele so imele grižo, za katero mi je popolnoma odmrlo 50 panjev, namreč ad 73 A. Ž. 32 in od 25 gerstungovcev pa 18. Neposredni vzrok griže je bilo nenavadno suho leto 1921. Čebele niso imele dovolj niti obnožnine niti medu. Pitati jih je bilo treba poleti. Proti koncu avgusta je pa začela mediti hoja in je medila skoraj dva meseca. Čebele so hitro opazile ta obilni božji dar ter se sipale dan za dnem od jutra do večera proti gozdu in nazaj — „kakor bi metlo vlekel“, je rekel pokojni čebelar Gašper Bizjan. Dasiravno je gozd oddaljen tričetrt ure, so si vseeno nabrale dovolj zase in še precej za čebelarja. V večini panjev je bil sa-

mo hojev med in ta je pravi vzrok čebelne griže. Vendar pa bi ne bil toliko škodoval, ko bi ne bilo tako hude in dolgotrajne zime. Čebele so bile nad štiri mesece zaprte. Ni bilo mogoče, da bi se bile zunaj očistile in zaradi tega toliko mrličev. Torej zima jim je več škodovala, nego hojev med.

Da bi se pa ta občutna izguba zopet kaj poravnala, nam je Bog dal posebno ugodno medeno leto 1022. Točili smo po dvakrat, iz nekaterih panjev tudi po trikrat. Med je zelo lep kakor kristal, večinoma goršičen in lipov; žal pa, da še sedaj čaka kupca. Da bi si pa tudi število panjev nekoliko pomnožil, sem se dogovoril z nekaterimi čebelarji, ki v jeseni čebele mo-

rijo, da so mi dali čebele proti temu, da sem jim pri živih čebelah med iz panjev izrezal. Te čebele sem preložil kakor roje v A. Ž. panje, opremljene s satovjem in založene z medom. Na ta način sem si napravil 20 panjev, ki so se mi vsi dobro obnesli.

Letošnjo zimo so čebele zelo dobro prezimile, so čiste in zdrave. Nekateri boljši panji so že sedaj konec aprila za prevešanje, kar se tudi že godi.

Čebelarski pozdrav vsem čebelarjem, v jeseni pa zopet polne škafe medu!

(Bog živi vrlega čebelarja jubilanta!
Naj čebelari brez nesreče in nezgode še mnogo let!
Op. uredn.)

† **Baron I. Rothschild - Ravenegg.**

Ustanovitelj čebelarstva: I. kranjski kupčijski čebelnjak, grad Smrek-Višnjagora.

(Spominska črtica.)

Anton Lapajne.

Izmed množ, ki so v zadnjem polstoletju s svojim delovanjem pripomogli, da je naša kranjska čebela zaslovela po vsem svetu, spada tudi baron I. Rothschild - Ravenegg, ki zaradi tega zasluži, da se ga — če tudi pozno — spominjamo, in s tem otmemo pozabnosti in podamo resnično sliko o njegovem v prid našemu čebelarstvu posvečenemu delovanju.

Baron I. Rothschild-Ravenegg se je narodil l. 1836. v Achen-u v Porenju na Nemškem, kjer je dovršil svoje kmetijske študije. Njegov oče je kupil leta 1856. graščino: Nova vas na Dolenjskem, kjer je dobil ob enem obsežen, dobro urejen čebelnjak s kranjiči. Že njegov oče je panje pošiljal na Nemško. Ko je l. 1859. prepustil posestvo sinu, je tudi ta jel pošiljati čebele na Nemško. L. 1866. je vzel v zakup in pozneje kupil grad Smrek pri Višnjigori. Tu se je oženil z grofico Lichtenberg iz Prapreč. Po vplivu velikega čebelarja dr. Živanský-ja, ki je vedel za dobrodejni vpliv naših čebel za povzdigo čebelarstva na Moravskem

in ki je z vso vnemo priporočal nakup naših čebel za izboljšanje tamošnje pasme se je odločil † bar. Rothschild, da je postavil obsežen čebelnjak ter otvoril trgovsko čebelarstvo s protokolirano tvrdko: I. kranjski kupčijski čebelnjak baron Rothschild — Višnjagora.

Ta čebelnjak obstoji iz štirih z opeko kritih stavb, ki zavzemajo okoli 300 m² ploščine ter ima prostora za 1000 panjev. Glavna stavba je 24 m dolga, 6 m široka in 4 m visoka. Razdeljena je na tri dele ter je tu postavljenih 320 panjev »posebnega sistema«, ki ima namen, da pospešuje hitro razvijanje čebelnih družin, lahko napravo umetnih rojev in vzgojo matice.

Tu je čebelaril † bar. Rothschild na ta način, je vsako spomlad nakupil na Dolenjskem po več tisoč kmečkih panjev, jih prodajal po vsem svetu kot originalne kranjske panje. Veliko jih je preložil v panje s premakljivim satjem lastnega sistema, nemške ali druge mere. Vzgaljal

je matice, delal umetne roje in jih razpošiljal v posebnih zabojih. V gotovem letnem času se je vsak dan odposlal cel voz tega blaga.

Poleg tega je izdeloval v mizarskih in kleparskih delavnicah vsakovrstne panje in čebelarstvo orodje in razne druge predmete. Vse to je razpošiljal po vseh državah Evrope in tudi v Ameriko in Avstralijo.

S takim obsežnim delovanjem je zaposlovalo to čebelarstvo podjetje skozi celo leto 30 do 35 delavcev in poleg tega se je razvila v tem izdelovanju domača industrija.

Umevno je, da je tako plodovito delo rodilo uspehe. Poleg starega dela gradu je prizidal † bar. Rothschild obsežne, svetle delavske stavbe za ta obrat, skladišča za čebelarstvo orodje, surovine in za gospodarstvo. Okoli gradu je polagoma nakupil večje zemljišče gozda, njiv in travnikov.

† Baron Rothschild je bil tudi literarno delaven. Izdal je knjige: 1. »Bienen zuchtbetrieb«, ki so doživele 3 natisne in imajo še danes vrednost, 2. »Volks u. Mobilzucht der Krainer Biene in der Heimat in 3. »Die erprobte Honigköchin.«

Leta 1872. je ustanovil čebelarstvo društvo za Kranjsko, bil njegov prvi predsednik. V tem času je izdajal časopis »Slovenska čebela« in »Kranjerska Biene«. L. 1875 je odstopil vsled političnih razmer in ž njim 400 čebelarjev iz društva. Pozneje ni več javno deloval.

Njegovo čebelarstvo podjetje je bilo na višku razvoja od l. 1875. do 1900. l.

Zaradi konkurence novih čebelarstev podjetij na Gorenjskem, Goriškem in Koroškem, zaradi velikih stroškov za vzdrževanje mnogobrojne družine otrok, največ zaradi šolanja sinov na visokih šolah in razsipnega življenja v rodbini, zaradi prevelike investicije v gospodarska poslopja in najbolj zaradi trajne bolehnosti in starosti bar. Rothschild-a je začela trgovina pešati.

Okoli l. 1907. je † bar. Rothschild-a zadelo bridko razočaranje.

V Nemški Šleziji na Pruskem bivajoča rodbina baron Rothschild-a je po zunanjem ministrstvu zahtevala, da baron I. Rothschild iz Smreka z dokumenti dokaže plemstvo. Izkazalo se je, da si je bil njegov oče baronstvo nepravilno pridejal. Zato si je nadel ime: Ravenegg, po travniku »Ravnik-u«, ki se razprostira pod gradom.

Imovinske razmere so se čimdalje bolj slabšale. Požrtvovalnost njegovega upravitelja, ki je uložil svoje obilno premoženje v podjetje, je trgovino za nekaj časa podpirala. 21. II. 1909

Na pustno nedeljo l. 1912. je Ravenegg zatisnil za večno svoje oči, zapustivši to čebelarstvo podjetje lahkoživim dedičem — otrokom, ki so ga kmalu prodali sedanjemu lastniku veletrgovcu g. Petru Majdiču v Celju.

Kakor se je pisec teh vrstic sam prepričal, je bil † Ravenegg v osebnem oziru zelo prijeten, v strokovnem oziru na višku tedanje čebelarstve vede. Zato ga je rad imel priprost narod, njegovi delavci so ga ljubili, ker jim je dal trajen zaslužek in cenili so ga strokovnjaki — edino trgovski konkurenti in politiki ga iz umevnih razlogov niso marali.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič — Ljubljana.

April 1923. Sadno drevje je letos 14 dni prej cvetelo nego druga leta. Brezskve, češnje, vrbe so v aprilu vse odcve-

tele, slive, hruške, jabolane, borovnice pa so pustile nekaj cvetja še za maj. Slabo vreme, mnogo deževnih dni z močnimi

* 1. 1890 (Glej Sloveniar xxxvii. l. (1909), št. 43, 23. II., str. 2.
 ① Glej spredaj str. 44, 45!

Mesečni pregled za april 1923.

K r a j (z morskó višino)	Označba opazovanega panja	P a n j e n a t e ž i						Toplina zraka				Dni je bilo											
		pridobil v			zgubil v			v mesecu čistih dkg		največ pridobil		naj- višja	srednja me- sečna	naj- nižja	C°	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih	
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pridobil	po- rabil	dne	dkg												
		mesečni tretjini dkg																					
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	—	—	—	25	45	50	—	—	120	—	—	—	+23	—	+10·6	24	12	1	11	9	10	8
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	—	—	—	50	70	33	—	—	130	—	—	—	+21	—	+9·6	18	19	2	12	4	14	12
Moste pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	10	—	—	90	90	140	—	—	310	—	—	—	+20	—	+10·1	24	19	1	9	13	8	22
Krtina pri Dobu (305 m)	A.-Ž.	—	—	—	30	25	30	—	—	80	—	—	—	+19	—	+8·2	24	20	2	9	11	10	17
Zg. Tuhinj (568 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	50	160	—	—	135	—	—	—	+18	—	+6·5	10	12	1	6	2	6	8
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	—	—	—	75	40	20	—	—	—	—	—	—	+22	—	+10·2	17	14	2	12	8	10	16
Javorje (700 m)	A.-Ž.	20	10	170	50	110	100	—	—	60	—	—	—	+19	—	+9	15	13	4	13	11	6	24
Vrhnika	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	12	1	12	6	10	10
Cerknica pri Rakeku (460 m)	A.-Ž.	—	—	—	70	30	90	—	—	170	—	—	—	+16	—	+8·8	23	15	2	10	10	10	22
Sv. Gregor p. Ortneku (736 m)	A.-Ž.	—	—	—	46	54	70	—	—	146	—	—	—	+17	—	+7·7	27	15	2	9	15	6	18
Struge p. Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	—	—	—	25	115	130	105	—	315	—	—	—	+19	—	+7·5	18	15	1	18	6	6	29
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	25	75	—	—	80	—	—	—	+17	—	+10·9	23	13	—	13	5	12	25
Rožni dol p. Semiču (376 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	75	90	—	—	125	—	—	—	+23	—	+9·5	19	13	1	9	14	7	19
Sv. Peter p. Mariboru (210 m)	svoj panj	—	—	—	40	45	70	—	—	155	—	—	—	+24	—	+10·9	24	14	1	13	4	13	10
Formin p. Moškancih (211 m)	dunajski	—	—	—	50	55	40	—	—	45	—	—	—	+20	—	+9·3	26	15	—	8	13	9	22
Sv. Lovrenc na Poh. (442 m)	dunajski	—	—	—	80	160	120	—	—	360	—	—	—	+20	—	+11	21	10	3	11	8	11	6
Ojstrica nad Dravogr. (981 m)	amer.	—	—	—	40	70	70	—	—	180	—	—	—	+13	—	+3·5	10	13	4	17	7	6	25
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	dunajski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+20	—	+7·1	24	12	1	10	13	7	16
Orehova vas p. Mariboru	Gerstung	—	—	—	25	70	60	—	—	140	—	—	—	+19	—	+11·2	26	14	2	18	6	6	20
Vržež pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+23	—	+12·8	26	15	1	10	9	11	27

nalivi, je oviralo izlet čebel, donos nektarja in razvoj ljudstev.

Dviganje teže in z njim tudi prevešanje se je pričelo šele prav zadnje dni meseca. Redki so bili kraji, med njimi Rožni dol pri Semiču, kjer je bila v tej dobi večina panjev prevešenih. Več poročil je dospel, ki trde, da so bile čebele koncem meseca slabše nego zadnjega marca.

Nekateri čebelarji so kljub temu, da plodišča niso bila polna in so imela le 4 do 5 satov zalege, odprli medišča in nastavili vanje nekaj satov. Ves ostali prostor je ostal prazen. Poleg tega so imeli slabo zadelane in proti mrazu pomanjkljivo zavarovane panje. Ti naj pomnijo, da tako ravnanje ovira dovoljen razvoj zaloge. Skrbite, da se Vam bodo panji najprej dosti ojačili, potem jih šele izkoriščajte. En močen panj Vam bo dal v enem tednu več dobička, nego dva slabiča v treh tednih.

O čebelnih boleznih in sovražnikih ni bilo poročila. Popraviti je treba na tem

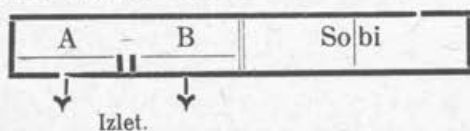
mestu notico v zadnji številki „Slov. Čebelarja“, ki se glasi, da so se v čebelnjaku našega poročevalca v Nov. mestu, g. Vallesa, zaredile uši. Te niso prišle v njegove panje zaradi nesnage na panjevem dnu, temveč tako, da je v jeseni od čebelarja-soseda prejel večjo množino čebel, ki so bile močno ušive, kar pa takoj ni opazil ter jih dodal v ojačenje svojim čebelam. Ker g. poročevalec zelo skrbi za snago in ima v vsakem oziru vzoren čebelnjak, bodo uši kmalu prešle.

Od Sv. Gregorja se poroča, da je letos v ondotni okolici posebno veliko matic postalo trotovih. Brezdvomno so se ljudje v preteklem letu premalo brigali za njihovo obnovo.

V okolici Formina je nekaj posestnikov posejalo ogrščice, katere seme daje olje (rips). Čebele so imele na tej rastlini izvrstno pašo. Radi verjamemo. Saj v krajih, kjer pridelavajo to rastlino v večji meri, že v tem času rabijo točilo. Kako dobro bi bilo, ako bi se kultura te koristne rastline razširila tudi po naših krajih!

čuden slučaj.

Čebelarja A in B sta začela tekočo pomlad čebelariti v skupnem čebelnjaku, ki ima tako-le obliko:

A je založil razen končne fronte, ki v našem zagonetnem slučaju ne hodi v poštev, tudi oddelek sprednje fronte ob oglu, in sicer je postavil v ta oddelek 24 A. Ž. (3 vrste po 8 panjev), izmed katerih je bilo vmes 7 praznih. Poleg njega v isti fronti je postavil pa B 27 A. Ž. (3 vrste po 9 panjev); 24 jih je bilo polnih; na strani proti A so bili pa 3 prazni postavljeni drug vrh drugega. A je pripeljal svoje čebele v ta čebelnjak 3., B pa 7. maja. Čebele od B so bile znatno bolj razvite in nekako živahnije nego od A; vendar tudi te niso bile slabe, ker so bile deloma že prevešene,

deloma pa godne za prevešanje. Ves ta čas od 1. maja dalje je bilo — kakor znano — krasno vreme, toda brez količkej imena vredne bire.

Vsako bi sodil, da se bodo čebele od A in B na svojem novem prostoru enakomerno razvijale, ne glede na to, da so bile prvotno one od A nekoliko šibkejše. Toda v tem slučaju je prišlo drugače. Tekom 10—14 dni se je očitno pokazalo, da so panji od A vsak dan bolj prazni, od B pa nepričakovano močni, tako da je hotelo proti koncu maja v oddelku B rojiti vse vprek. Večkrat se je opazovalo prašenje mladice ob popoldanskih urah in dognalo se je, da potegne mnogo močnejši šum v oddelku B nase mladice iz oddelka A. Dasiravno je tako prehajanje mladih čebel jako težko dognati, je vendar več kot verjento, ker si drugače ni mogoče razlagati, da bi en oddelek toliko

oslabeled, drugi pa tako napredoval na živali.

Sedaj pa še en podoben slučaj iz tega čebelnjaka! Čebelar B je naredil 23. maja 4 roje z godnimi matičnjaki. Te roje je dejal v tiste tri zgoraj omenjene prazne A. Ž. ob levi strani njegovega sklada. Toda glej čuda! Peti dan je roje najprej opazoval zunaj in opazil, da se niti ena muha ne pokaže v žrelu, dasi je bil najkrasnejši dan. Ko je potem pregledoval panje od znotraj, je našel, da so skoro popoloma ob živali.

Kar je izletelo iz panja, se ni več vrnilo, ampak se je moralo pomešati z drugimi čebelami tistega oddelka ter se porazdeliti med druge panje. To velja seveda za mladice, ki jih je bilo v vsakem roju prav veliko. Poleg tega je dobil vsak roj 3 sate z zrelo zalego. V ravno istih 3 A. Ž. nameščena dva naravna roja v mediščih se pa razvijata popoloma normalno.

Kdor je doživel že kaj podobnega, naj poroča.

Malajski lovci na med na otoku Sumatra.

Iz nemščine preložil I. Kosi.

Sumatra spada k velikim Sunda otokom vzhodno od indijskega arhipela.

Ti otoki tvorijo najdragocenejši del indijske kolonialne posesti Nizozemske. Sumatra je velika prilično kakor Španija, ima pa samo tri in pol milijona prebivalcev, večinoma malajskega plemena. O zelo zanimivem pridobivanju medu v notranjosti bivaajočih malajskih plemen in njih staroverski kulturi, je opetovano poročal dr. Maszkowski.

Gozdovi ondotnih pogorij so preobljudeeni s čebelami (apis indica). Najraje stavijo svoja gnezda na vodoravnih vejah visokih dreves; večkrat se najde 30—40 čebelnih gnezd na enem drevesu. Gnezda so do pol metra visoka in včasih čez meter široka.

Med je najljubša hrana malajskih pogorskih prebivalcev.

Zraven medu pridobljeni yosek, katerega izdelujejo v obliki cilindričnih palčic, tvori važen izvozni pridelek. Malajski čebelni lovci ali pravzaprav »roparji«
voska in medu, tvorijo za sebe poseben stan. Čebelna drevesa so zasebna last, ki se pač lahko proda, a nikoli ne daje v najem.

Zvečer, ko čebele spijo, se podajo čebelni lovci v gozd. Vdolbejo si klinje iz precepljenega bambusa v gladko drevesno deblo, katerega gnezda hočejo opliniti. Ti klini so v zvezi s primerno

lestvo. Vodja čebelnih lovecev je, izvzemši predpasnika in čepice, nag; na kolena si pritrdi okrogle plošče, ki ga ščitijo pri plezanju.

Poleg drugega orodja potegne na vejo, na kateri je gnezdo, močno vrvi, jo položi čez vejo, ter spusti en konec na zemljo. Na vrvi je privezana velika košara iz drevesne skorje za med, katero drugi lovci od spodaj potegnejo kvišku.

Najbolj težaven in nevaren posel lovca je pa, da splaši čebele iz spanja in sicer s pomočjo goreče baklje, pri čemer z močnim glasom poje neko zaklinjajočo pesem. Ko so čebele pregnane, odseka mož z svojo lopato iz trdega lesa, gnezdo, da pade v omenjeno košaro.

Na ta način postopa tudi pri drugih gnezdih. Proti čebelnim pikom se zavaruje na ta način, da se namaže z rezkimi rastlinskim soki. Do gotove stopnje pa so sicer čebelni lovci na Sumatri proti čebelnemu piku neobčutljivi.

Ko so vsa gnezda enega drevesa pobrana, neha vodja z svojo zaklinjajočo pesmijo ter ubere neko drugo veselo pesem, na zadnem klinu lestve stoji. S tem blagoslavlja drevo.

Lovci prenočijo na to, čuvajoč svoj medni plen, v travi na tleh. Še pred solničnim vzhodom vstanejo, ter odnesejo košare z medom, še prej predno izgine rosa in predno začno čebele zopet letati.

Vesti iz podružnic.

Vrhnjska podružnica je priredila 13. maja celodnevni čebelarški tečaj, ki se je vršil pri čebelnjaku g. Košmrla. Točno ob 9. uri je g. prof. Verbič pričel ob precejšnji udeležbi članov in nečlanov predavati in nam praktično utemeljevati svoja izvajanja. Ker je bilo pa oblačno in močno vetrovno, čebele niso letele. Zaraditega smo posedli okoli mize na vrtu in gosp. profesor nam je odgovarjal in pojasnjeval razna vprašanja. Posebno nas je zanimala točka o vzgajanju matic in kako se čebelarji na med. Le prehitro je minil dopoldan. — Ker se je nebo zjasnilo, smo se popoldne podali na prijazni „Storžov grič“ k čebelnjaku g. Groma. Tu nam je gosp. profesor praktično pokazal, kako se prestavlja v A. Ž. panju. Žalibog, da nam je čas prehitro potekel in da nismo mogli popolnoma ustreči gostoljubnosti g. Groma. Gosp. predavatelju pa smo iz srca hvaležni za njegov trud ter mu kličemo: Na svidenje prihodnje leto!

Odbor.

Čebelarška podružnica za Celje in okolice priredi v nedeljo 10. junija ob 4. uri popoldne svoje poučno predavanje na vrtu gospoda Josipa Kosi na Bregu pri Celju. Predaval bo gospod šolski nadzornik Ludovik Černež.

Predavanja in tečaji.

17. junija v Velikih Lesah, p. Krka, Dolenjsko pri čebelnjaku g. Alojzija Globokar. Začetek ob 1. uri popoldne.

24. junija celodnevni tečaj na Robu pri Velikih Laščah v ljudski šoli. Začetek ob 10. uri dopoldne.

29. junija celodnevni tečaj v Dolskem pri čebelnjaku g. Andreja Jemec. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Čebelarški shodi.

Enodnevni poučni tečaj dne 3. junija od 9. do 12. ure in od 2. do 4. ure pri podpisnem.

Rogaška Slatina, poučen shod dne 10. junija ob 10. uri pri nadučitelju g. Kitu.

Čebelarška podružnica Žetale, dne 10. junija ob 3. uri popoldne pri čebelnjaku nadučitelja g. Sekirnika v Gaberju.

Loče pri Konjicah, dne 17. junija ob 2. uri popoldne v šoli.

Laško, dne 24. junija ob 8. uri v šoli; praktično razkazovanje pri čebelnjaku gosp. Gostiša.

Ljutomer, enodnevni tečaj dne 29. junija od 9. do 12. ure in od 2. do 4. ure popoldne v Cezanjevcih pri čebelnjaku g. Dunaja.

Iv. Jurančič.

Darila za „Čebelarški dom“. Od začetka leta 1923 do 15. maja t. l. so darovali: Čebelarška podružnica v Središču ob Dravi 50 Din, g. Julij Slapšak, naduč. v Mostah pri Ljubljani, 50 Din, g. Josip Havliček, gozdar, Krvava peč, Rob, p. Vel. Lašče, 25 Din, Čebelarška podružnica za konjiški okraj v Čadramu, p. Oplotnica, 125 Din, g. Mihael Bernik, čebelar, Breg, p. Litija, 200 Din, Čebelarška podružnica, Kotle, 25 Din, Čebelarška podružnica v Metliki 175 Din, g. Janez Duklas grof Thurn in Janko Rozman, oba v Ravnah pri Guštaju, skupaj 25 Din. V tem izkazu 675 Din, v prejšnjih izkazih 917750 Din, skupaj se je nabralo 985250 Din.

Drobiž.

Kdaj prične mlada matica leči? Pravilno deveti dan po svojem rojstvu, če se ji je posrečilo, da se je oplodila. Oploditi se pa mora tekom 25 dni. Oplodi se pa lahko že pri prvem izletu, ki ga napravi tekom 3 do 10 dni po rojstvu. Ako se nahaja v panju še kaka druga mlada matica, ne izleti na snubitev! Če je pa katera zaprta v panju, v kletki, je to nič ne moti. Mlada matica se lahko združi in oplodi s trotom večkrat zaporedoma, torej pri več snubnih izletih. Kadar pa položi v

celice prva jajčeca — ne izleti več. Pozno prične matica leči, ako je v času dobre paše nenavadno suho.

L.
Kako preprečiš drujce in naslednje roje? S tem, da postaviš na prostor izrojenca panj z njegovim prvcem in izrojenca drugam. Pa pri naših rojčkah to sredstvo ni popolnoma zanesljivo. Pač pa je zanesljivo, če izrojenca po izletu prvca, kadar prične prva matica peti, izrežeš vse matičnike. Da boš pa to delo laže izvršil, pusti, da drujec izleti, oziro-

ma še bolje, ujemi ga v prestrezalo. Potem izreži vse matičnike in proti večeru vrni drujca izrojencu. Če ti katera matica uide iz matičnika, pusti jo, naj leta po panju, ker jo vrnjeni drujec takoj umori. — Če si pa hočeš vzgojiti dobro matico, zapri lepo matico v kletko, spravi z nekaj čebelami v panjič, kateremu si zamrežil žrelo, in odnesi ga za en dan v klet. Drugi dan zvečer čebele dobro napitaj z medom in izpusti matico. Zakaj tolike previdnosti? Saj je matica iz istega panja in vendar jo malokdaj čebele takoj sprejmejo. Sprejele bi jo le te, katere so bile njenega matičnika varuhinje, drugim čebelam istega panja je — tuja! Zato jo ali umore ali se pa vrnejo v izrojenco in v panjiču ostane neznatno čebel. — Takih prašilčkov inej na 30 panjev vsaj 4. Tu imaš na razpolago rezervne matice, če se kakemu izrojencu matica izgubi ali umrje ali ne oplodi. V slučaju, če kakemu prašilčku matico odvzameš, ni treba drugega, kot skrbeti, da ima dosti čebel in hrane, da si iz zaleženih jajčec vzgoji novo matico. Izrezavanje matičnikov po odhodu drujca je v panjih, pristopnih od zgoraj, lahko in zabavno delo, pri panjih, pristopnih le zadaj, pa neprijetno in težko, zato se ga marsikedo boji. Koristno je pa tudi zato, ker natančno pregledaš satje dotične čebelne družine. Kar si videl in zapazil — zapiši! L.

Kako privabim čebele iz plodišča v medišče? Ali s prevešanjem satov v medišče s pokrito zalego brez matice in trotovine, ali pa s tem, da v medišče obesim samo sat, katerega so že čebele polnile z medom. Oboje bi pa bilo brezpomenbno, ako bi v tem času ne bilo prav izdatne paše, ker, če je paša le srednja, nosijo čebele med le v plodišče in za medišče se ne zmenijo. L.

Ali naj odstranim medišče po spomladanski glavni paši? Ko sem izpraznil medišče spomladi in med iztočil, pustim medišče odprto, ozir. premakljivo medišče pustim na panju. S tem zavarujem istočasno satje pred moljem, ker je panj močno čebelen, in ne vznemirjam po nepotrebnem čebel jeseni pred glavno ajdovo pašo z obešanjem satnikov v medišče. Čebele si itak najprej занesejo za zimo potrebno zalogo medu v plodišče in potem se šele lotijo medišča. Za zalego pa imajo vedno prav dosti prostora v plodišču.

Trotovsko satje v medišče? Če imaš medišče zgoraj in je prav obilna paša n. pr. kadar jelka zelo medí, pride ti trotovsko satje v medišču prav, ker se ga čebele takoj lotijo in napolnijo z medom. Če imaš pa medišče zadaj in danes vanj trotovsko satje, se lahko

matica izmuzne vanj vsled hudega pritiska čebel, in posledice tega si lahko misliš. Nikdar pa ne pride oplojena matica v zgornje medišče, najsí bo še taka gnječá čebel v plodišču (?). L.

Ali je treba spomladi pri odjemanju medu iz zgornjega medišča čebele nazaj v panj ometavati? Jaz odstranim pri svojih panjih premakljivo medišče (nastavek), zaprem plodišče s pokrovom in čebele raz medene sate kratkoma ometam pred čebelnjakom na prt, ki ga v to svrhu pogrenem na tla. Starejše čebele odletijo v svoj panj, na prtú ostane le nekaj malega najmlajših čebelic, ki so se držale nastavka pri matični mreži in te pometem na izletalnico istega panja. — Premakljivo medišče silno lajša delo odvzemanja medu. Panj je le toliko časa odprt, da odstranim medišče, kar traja komaj pol minute. Nastavek si položim lepo na stol v čebelnjaku, odprem pokrov in sedaj vidim vanj in vzdigujem sat za satom, ne da bi katere čebele pritisnil ali sate z silo iztrgaval. Voščene prezidke izrežem. Raz odvzete sate ometem čebele in jih vlagam v skrinjico; ko je polna, jo odnesem v sobo, kjer točim. Zvečer, ko satje iztočim, poveznem medišče na plodišče istega panja in delo je končano. L.

Prvi roji. 1. maja so imeli roje Andrej Rosulnik iz Vodice, Visočnik iz Črne, Josip Mihelčič iz Petelinja pri Dolskem in še več drugih. 2. maja V. Igljčar iz Zaboršta pri Dolu, g. Fr. Repše iz Ihana je imel prve roje dne 1., 2. in 3. maja. Roji so bili izvrstni, dasi tako rani. Eden je tehtal 2 kg 17 dkg.

Čebelnjak je pogorel v nedeljo okrog pol 5. ure popoldne v Koleziji v Ljubljani. Od 8 panjev čebel se je posrečilo rešiti samo enega, drugo je pogorelo vse do tal. Poleg tega je pogorelo tudi 6 praznih novih A. Ž. panjev. Tudi nekaj drevja je bilo osmojenega. Kako je ogenj nastal, še ni dognano. Škode je okrog 60.000 K. Požarne brambe čuvaj na Gradu ni obvestil. Sploti bi požarna bramba ne mogla ničesar rešiti, vendar pa je bila nevarnost, da se požar razširi na bližnje poslopje.

Iz Avstrije. V Avstriji, s 6 in pol milijona prebivalci, ki žive na 84.000 kvadratnih kilometrih, je točasno okoli 60.000 čebelarjev (največ učiteljev, rokodelcev in železničarjev); na enega čebelarja pride povprečno po 6 panjev. — Leta 1921 je bilo v obratu okoli 350.000 panjev. Medu so pridelali približno 6000 meterskih stotov in okoli 1300 meterskih stotov voska. Glavna organizacija avstrijskih čebelarjev je čebelarsko društvo (Reichsver-

ein für Bienenzucht) s sedežem na Dunaju. Deluje že 55 let in ima sedaj skoro 23.000 članov. Pridružene so mu nekatere deželne čebelarke zveze, ena vzrejevalna zveza in ena čebelarska zadruga. Društvo prireja in vodi vsako leto več čebelarskih razstav, vzdržuje lastni čebelarski muzej, ki napolnjuje 9 sob, in lastno čebelarsko šolo, v kateri se je doslej izučilo čez 5000 čebelarjev. Izvleček iz letošnjega šolskega programa naj pojasni delovanje te šole: 1. teoretični tečaj za začetnike; 2. praktični tečaj za začetnike; 3. teoretični tečaj za bolj izvežbane čebelarje; 4. praktični tečaj za naprednejše čebelarje; 5. glavni tečaj za čebelarske mojstre; 6. tečaj za prepariranje čebel; 7. tečaj za vzgojo matic; 8. tečaj za izdelovanje (pletenje) slamnatih panjev. — Izpiti na tej šoli bodo odslej podržavljeni. Razen šole prireja društvo na raznih krajih primerna predavanja. Dunajsko kmetijsko vseučilišče in visoka šola za živilnozdravnike vzdržujeta docenturo za čebelarstvo; prirejata pa tudi vsako leto čebelarske, bakteriološke in tečaje za zatiranje gnilobe. Zavod „Urania“ prireja istotako znanstvene tečaje o čebelarstvu, o anatomiji, fiziologiji, mikroskopiji in prepariranju. Večkrat predavajo čebelarski raziskovalci o svojih najnovejših opazovanjih, Zveze vzrejevalcev matic imajo svoje posebne tečaje. — Društvo ima obširno knjižnico in je naročeno na 70 strokovnih časopisov, ki so razloženi v posebni čitalniški dvorani. Društvo jako veliko pripomore k povzdigi čebelarstva, ker nastavlja posebne predavatelje, ki skrbijo za pouk po deželi. — Društvo izdaja strokovni časopis „Bienen-vater“ v 20.000 izvodih. Poleg tega izhaja nekaj podeželnih listov in en list („Bienenmütterchen“), ki ga izdajajo vzgojevalci matic. — V zaščito čebelarstva in uravnava pravnega razmerja čebelarskega gospodarstva ima Avstrija poseben čebelarski zakon. Za zatiranje gnilobe skrbijo pa posebne odredbe podeželnih oblastev. Posebni tarifi in razne yozne olajšave omogočajo, da čebelarji precej prevažajo čebele po železnici, včasih na velike razdalje (do 500 km). — Pašne razmere so v nekaterih krajih jako ugodne, tako da pride na panj do 80 kg donosa. Povprečno pa se more računati le z donosom 6 kg na panj in leto. Najboljšo pašo dajejo lipa, akacija, javor, esparzeta, bela detelja, ajda, vrbak, maline in robida. Ponekod je tudi bogata paša na medeni rosi. — Čebelarjev po poklicu je v Avstriji malo. Vendar se pa v zadnjih letih opaža, da se zlasti odpuščeni državni nastavljenici poprijemajo tega postranskega posla.

Precej upokojevcev ima po 40 do 50 panjev čebel. Večina čebelarjev po poklicu se peča tudi z izdelovanjem čebelarskega orodja in čebelno trgovino. Edina tovarna za satnice na Dunaju dela z ameriškimi stroji po sistemu Weed. — Razen slamnatih panjev nahajamo po avstrijskih čebeljakih vse mogoče panjeve sisteme. Med njimi se vedno bolj širijo amerikanci, ki se opravljajo od zgoraj (širokosatniki). — Pridelek medu in voska je za domačo uporabo veliko premajhen, zato se uvaža velika množina obojega pridelka, kakor je razvidno iz sledečega: Leta 1921 so uvozili medu za 2,846.000 zlatih kron, izvozili medu za 1,112.000 zlatih kron, uvozili voska za 149.000, izvozili za 67.000 zlatih kron. Med se je uvažal s Češkoslovaške (578 q), iz Severne Amerike (539 q), iz Čile (539 q), iz Argentine (165 q) in z Ogrskega. Vosek je bil pa s Češkoslovaške, s Poljske in z Nemčije. — Med velikim številom entomologov in čebelnih raziskovalcev, znanih širom sveta, je veliko Avstrijcev. Imena Muck, Alfonso, Arnhart najdemo tudi v inozemskih strokovnih listih. — Letošnji kongres avstrijskih in nemških čebelarjev bo v Bregencu ob Bodenskem jezeru.

čebelarski kongresi.

61. shod (kongres) nemških in avstrijskih čebelarjev in njihovih gostov bo 28.—31. julija v Bregencu ob Bodenskem jezeru na Predarlskem. V zvezi s tem shodom bo tudi velika čebelarska razstava in razne druge prireditve. Ako bi se kedo izmed naših članov hotel udeležiti tega zanimivega shoda, naj se tekom junija priglasi pri uredništvu »Slov. Čebelarja«.

O 2. kongresu jugoslovanskih čebelarjev bomo poročali v prihodnji številki, ker še ni določeno kje in kdaj se bo vršil.

Tekoče leto bi se imel vršiti tudi 1. vseslovanski čebelarski kongres. Tudi o tej prireditvi v prihodnji številki.

Opazovalni panj

prodam. — Kupim dobro ohranjeno stiskalnico za umetne medstene. F. MIKL, Sv. Marjeta pri Moškanjih.

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani,
Jugoslovanska knjigarna, Pred Škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-Ž. panj na 10 okvirov najnovejšega sestava: kompletan z vsemi pritklinami (s pripravo za prevažanje 10 Din več)	250	—
Baloni, za 1 ali 2 litra s podstavkom Din 16— ozir.	24	—
Deska za pritrjevanje satnic	8	—
Garnitura za vdélavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—
Kadilniki I. vrste	44	—
Isti II. vrste	38	—
Kapa, čebelarska, za odpirati	46	—
„ „ s tkanino	45	—
„ „ brez tkanine	35	—
Kolesce za vtiranje žice	20	—
Zaklopna kozica za odlaganje obljudenih satnikov	30	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 3 do 15 Din	—	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	5	—
Mreža žična za okenca (pocinkana) à m ²	50	—
Nastavek s tace za odkrivanje satja	120	—
Nož za izpodrezovanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	15	—
Odvijač za vijake	3	—
Past za trote	14	—
Pipe	95	—
Pitalnik za A.-Ž. panj	10	—
Posode za med, pločevinaste à 5 kg z ročajem	30	—
Iste za med, pločevinaste à 18 kg	75	—
Posoda za žvepljanje satja (ognjavarna)	18	—
Posoda za čiščenje medu z dvojnimi sitom	180	—
Ravnalec (priprava za uravnavanje satnikov v A.-Ž. panju)	10	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z medeno vodo	8	—
Rešetka matična prirezana za A.-Ž. panj. pr. m ²	300	—
Rokavice, čebelarske	40	—
Satnice 39 × 23 cm komad	5	—
Sipalnik lesen za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	22	—
Sito za čiščenje medu, leseno	20	—
Isto pločevinasto	35	—
Solnčni topilnik	150	—
Spone za rokave I. vrste par	5	—
Iste II. vrste par	4	—
Stiskalnice za umetno satje	1000	—
Strgulja za snaženje A.-Ž. panjev	12	—
Šablona jeklena in zabijač (priprava za pritrjevanje kvačic)	18	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
Šilo za vrтанje luknjic	3	—
Točilo za med, pločevinasto za 3 okvire 27 × 41 cm, okoli	1200	—
Topilnik s svetilko in lončkom za lepljenje satnic	60	—
Topilniki za voščine	125	—
Zaboj lesen za roje	100	—
Vilice za odkrivanje satja	38	—
»Vulkan« samokadilnik (ognjavaren)	150	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski enostranski Din 5—, dvostranski	6	—
b) leseni (Trinkov sestav)	2	—
Znaki	5	—
Žica za pritrjevanje satnic, zavitek	10	—
Kovinska garnitura za A.-Ž. panj:		
a) 6 palic 40 × 8 mm (nepocinkano železo)	9	—
b) 2 nosilca za matično rešetko	5	—
c) 2 tečaja za vratice à Din 2—	2	50
d) 4 tečaji za bradi à Din 1—	4	—
e) mreža za okenca po m ²	50	—
f) zapahi za okenca p. Strgar à Din 1—	4	—
g) 2 zaporici za zaklopnico à Din —25	—	50
h) kvačice iz železne žice, kilogram	20	—
i) 1 kljukica za vratice, večja	—	75
j) kos matične rešetke 33 × 25	30	—

Gospodarska zveza v Ljubljani

**prodaja specerijsko in kolo-
nialno blago, umetna
gnojila in krmila,
sir, sirovo
maslo
in
konden-
zirano mleko
ter preskrbuje
vsakovrstne polje-
delske in sadjarske stroje.**

**Velika zaloga pristnih
domačih vin po
zmernih
cenah.**